

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 29 stycznia 2024 r.

Poz. 1218

ROZSTRZYGNIĘCIE NADZORCZE NR NP-II.4131.1.32.2024.3

WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 19 stycznia 2024

Na podstawie art. 91 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, ze zm.)

orzekam

nieważność § 1 ust. 1 pkt 1 w zakresie zwrotu "za każdą godzinę", § 1 ust. 1 pkt 2 w zakresie zwrotu "za każdą godzinę", § 1 ust. 2 w zakresie zwrotu "za każdą godzinę", § 1 ust. 3 w zakresie zwrotu "każdą godzinę" uchwały nr LII/303/2023 Rady Gminy Tarnówka z dnia 15 grudnia 2023 r. w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników i kandydatów na strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych z terenu gminy Tarnówka - ze względu na istotne naruszenie prawa.

Uzasadnienie

W dniu 15 grudnia 2023 r. Rada Gminy Tarnówka podjęła uchwałę nr LII/303/2023 w sprawie ustalenia wysokości ekwiwalentu pieniężnego dla strażaków ratowników i kandydatów na strażaków ratowników ochotniczych straży pożarnych z terenu gminy Tarnówka.

Uchwałę podjęto na podstawie "art. 18 ust. 2 pkt 15 i art. 40 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2023 r. poz. 40, poz. 572, poz. 1463, poz. 1688) w związku z art. 15 ust. 1, ust. 1a pkt 1 i 2 oraz ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 194, poz. 658, poz. 1560)".

Uchwała została doręczona Wojewodzie Wielkopolskiemu 22 grudnia 2023 r.

Dokonując oceny zgodności z prawem przedmiotowej uchwały, organ nadzoru stwierdził, co następuje:

Podkreślenia wymaga, że badana uchwała stanowi akt prawa miejscowego. Zgodnie z treścią art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78, poz. 483, ze zm.) organy samorządu terytorialnego ustanawiają akty prawa miejscowego obowiązujące na obszarze działania tych organów na podstawie i w granicach upoważnień zawartych w ustawie. Z kolei przepis art. 7 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej obliguje organy władzy publicznej do działania na podstawie i w granicach prawa. Zasada praworządności wyrażona w art. 7 w zw. z art. 94 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej wymaga, żeby materia regulowana wydanym aktem normatywnym wynikała z upoważnienia ustawowego i nie przekraczała zakresu tego upoważnienia. Każde unormowanie wykraczające poza udzielone upoważnienie jest naruszeniem normy upoważniającej i zarazem naruszeniem konstytucyjnych warunków legalności aktu prawa miejscowego wydanego na podstawie upoważnienia ustawowego (por. wyrok NSA z 14 grudnia 2011 r., II OSK 2058/11). Zakres upoważnienia musi być zawsze ustalany przez pryzmat zasad demokratycznego państwa prawnego, działania w granicach i na podstawie prawa oraz innych przepisów regulujących daną dziedzinę.

Jak stanowi art. 15 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych (Dz. U. z 2023 r. poz. 194, ze zm.), dalej zwanej "ustawą": "Strażak ratownik OSP, który uczestniczył w

działaniu ratowniczym, akcji ratowniczej, szkoleniu lub ćwiczeniu, otrzymuje, niezależnie od otrzymywanego wynagrodzenia, ekwiwalent pieniężny". W myśl art. 15 ust. 1a ustawy: "Ekwiwalent pieniężny otrzymują również: 1) kandydat na strażaka ratownika OSP, o którym mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1, 2) strażak ratownik OSP, który brał udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 - stosownie do posiadanych przez gminę środków finansowych". Nadmienić należy, że w świetle art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy: "Kandydatem na strażaka ratownika OSP jest: (...) strażak OSP, który ukończył 18 lat, a nie ukończył 65 lat, i który jest uczestnikiem szkolenia podstawowego przygotowującego do bezpośredniego udziału w działaniach ratowniczych". Zgodnie z treścią art. 15 ust. 2 ustawy: "Wysokość ekwiwalentu pieniężnego ustala, nie rzadziej niż raz na 2 lata, właściwa rada gminy w drodze uchwały. Wysokość ekwiwalentu pieniężnego nie może przekraczać 1/175 przeciętnego wynagrodzenia miesięcznego brutto, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej «Monitor Polski» na podstawie art. 20 pkt 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1251 i 1429) przed dniem ustalenia ekwiwalentu pieniężnego. Ekwiwalent pieniężny nalicza się za każdą rozpoczętą godzinę liczoną od zgłoszenia wyjazdu z jednostki ochotniczej straży pożarnej lub gotowości do wyjazdu w celu realizowania zadań, o których mowa w art. 3 pkt 7, bez względu na liczbę wyjazdów w ciągu jednej godziny, a w przypadku kandydata na strażaka ratownika OSP - za każdą rozpoczętą godzinę szkolenia. Ekwiwalent pieniężny jest wypłacany z budżetu właściwej gminy".

W § 1 ust. 1 badanej uchwały rada przyjęła: "Ustala się ekwiwalent pieniężny dla strażaków ratowników Ochotniczej Straży Pożarnej w Tarnówce i Ochotniczej Straży Pożarnej w Osówce: 1) za udział w działaniu ratowniczym i akcji ratowniczej w wysokości 20,00 zł za każdą godzinę, 2) za udział w szkoleniu pożarniczym i ćwiczeniu pożarniczym w wysokości 20,00 zł za każdą godzinę". Jak natomiast stanowi § 1 ust. 2 oraz 3 przedmiotowej uchwały: "2. Ustala się ekwiwalent pieniężny dla strażaków ratowników Ochotniczej Straży Pożarnej w Tarnówce i Ochotniczej Straży Pożarnej w Osówce, którzy brali udział w działaniach, o których mowa w art. 3 pkt 7 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych, za każdą godzinę w wysokości 20,00 zł. 3 Ustala się ekwiwalent pieniężny dla kandydatów na strażaków ratowników Ochotniczej Straży Pożarnej w Tarnówce i Ochotniczej Straży Pożarnej w Osówce, o których mowa w art. 9 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2021 r. o ochotniczych strażach pożarnych, za każdą godzinę szkolenia w wysokości 10,00 zł".

Prawodawca miejscowy, realizując upoważnienie z art. 15 ust. 2 ustawy, związany jest treścią powołanej regulacji ustawowej, co oznacza w szczególności zakaz jej modyfikacji w przedmiotowej uchwale. Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, że postanowienia § 1 ust. 1 pkt 1 w zakresie zwrotu "za każdą godzinę", § 1 ust. 1 pkt 2 w zakresie zwrotu "za każdą godzinę", § 1 ust. 2 w zakresie zwrotu "za każdą godzinę", § 1 ust. 3 w zakresie zwrotu "każdą godzinę" uchwały nr LII/303/2023 Rady Gminy Tarnówka z dnia 15 grudnia 2023 r., wykraczają poza granice delegacji ustawowej określonej w art. 15 ust. 2 ustawy, jednocześnie w sposób nieuprawniony modyfikując przepis kompetencyjny, co stanowi istotne naruszenie prawa. Podsumowując, rolą rady było jedynie ustalenie wysokości ekwiwalentu pieniężnego, nie zaś określenie jego sposobu naliczania. Tę bowiem kwestię uregulował sam ustawodawca w treści art. 15 ust. 2 ustawy.

W tym stanie rzeczy, orzeczono jak w sentencji.

Pouczenie

1. Stwierdzenie nieważności uchwały, zgodnie z art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym, wstrzymuje jej wykonanie z mocy prawa w zakresie objętym stwierdzeniem nieważności, z dniem doręczenia rozstrzygnięcia nadzorczego.

2. Niniejsze rozstrzygnięcie nadzorcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Agata Sobczyk
(dokument podpisany elektronicznie)

Otrzymują:

Rada Gminy Tarnówka

Wójt Gminy Tarnówka